PASTABŲ DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO NUOSTATŲ, SUVESTINĖ

2018 m. rugsėjo 18 d.

Eil. Nr.	Išvados, pasiūlymai ir pastabos	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai, komentarai bei pataisytų punktų siūloma redakcija
Konsultacija vyko nuo 2017-07-27 iki 2017-08-28		
1.	**UAB "Vilniaus vandenys" (2017 m. rugpjūčio 28 d. raštas Nr. S-6327)**	
1.1.	21.5. Tuo atveju, kai Ūkio subjektui yra didinamas įstatinis kapitalas turtiniu įnašu, kurio vertė nustatyta turto vertintojų, Ūkio subjektas **šį ilgalaikį turtą įtraukia į reguliavimo apskaitą remdamasis turto vertintojų nustatyta verte ir** skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudas gali taikyti kitokį nei Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį, kuris skaičiuojamas iš Komisijos nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio (pagal Aprašo 1 priedą), atimant turto faktinį naudojimo laiką iki turto perdavimo datos. ~~**Tokio turto nudėvima vertė skaičiuojama iš įsigijimo vertės eliminuojant ilgalaikio turto sukauptą nusidėvėjimą (suskaičiuotą pagal Aprašo 1 priedą) iki turtinio įnašo perdavimo datos, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertes pagal Aprašo 17.4 papunktį.**~~ Ūkio subjektas, teikdamas Komisijai Apraše nurodytą metinių reguliavimo apskaitos ataskaitų rinkinį, turi pateikti visą informaciją apie turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti ilgalaikį turtą kopiją, informaciją apie turto amžių, būklę ~~**įnešto ilgalaikio turto įsigijimo (pradinę) ir balansinę (likutinę) vertes, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertės dalis pagal Aprašo 17.4 papunktį**~~).	**Neatsižvelgta**. Perkainota vertė nėra pripažįstama paskirstoma verte, nes Ūkio subjektas jos nepatiria, todėl negali būti susigrąžinama per kainą iš vartotojų. Tai nėra nauja nuostata, tai buvo numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos (toliau – Metodika) 20.3.7 papunktyje.

	1. Vadovaujantis 12-ojo Verslo apskaitos standarto 26 punktu („Mainais gauto ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama prie mainų sutartyje numatytos vertės pridedant tiesiogines, su to turto mainais susijusias išlaidas.“) ir 27 punktu („Jei ilgalaikis materialusis turtas įsigyjamas mainais į kitą turtą, o mainų sutartyje vertė nenurodyta, tai įsigytas ilgalaikis materialusis turtas įvertinamas ir apskaitoje registruojamas tikrąja verte. Jei įsigyjamo ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės nustatyti negalima, jis užregistruojamas už jį perduoto turto tikrąja verte. Jeigu mainomo turto tikrosios vertės nustatyti negalima, ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina laikoma už jį perduoto turto balansinė vertė.“), taip pat 16-ojo Tarptautinio apskaitos standarto 24 punktu („Vienas ar keletas nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetų gali būti įsigyjami mainais į nepiniginį turtą ar į piniginio ir nepiniginio turto derinį. Toliau minimi nepiniginio turto mainai į kitą nepiniginį turtą, tačiau tokia tvarka taikoma visiems mainams, paminėtiems ankstesniame sakinyje. Tokio nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų savikaina yra vertinama tikrąja verte, išskyrus tą atvejį, kai: a) mainų sandoriui trūksta komercinio pagrindo arba b) negalima patikimai įvertinti nei gaunamo, nei perduodamo turto tikrosios vertės. Įsigyjamas turto vienetas vertinamas šiuo būdu net tada, kai ūkio subjektas negali nedelsiant nutraukti perduoto turto pripažinimo. Jeigu įsigyjamas turto vienetas nevertinamas tikrąja verte, jo savikaina vertinama perduodamo turto balansine verte.“), ilgalaikio turto, gauto mainais į akcijas (tai yra didinant įstatinį kapitalą turtiniu įnašu), vertė į buhalterinę apskaitą yra įtraukiama tikrąja verte (tai yra turto vertintojų nustatyta verte, kuri yra lygi išleistų akcijų rinkos vertei) ir nuo šios vertės yra skaičiuojamas turto buhalterinis nusidėvėjimas, tačiau pagal Aprašo 21.5 punkto nuostatas („Tokio turto nudėvima vertė skaičiuojama iš įsigijimo vertės eliminuojant ilgalaikio turto sukauptą nusidėvėjimą (suskaičiuotą pagal Aprašo 1 priedą) iki turtinio įnašo perdavimo datos, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertes pagal Aprašo 17.4 papunktį.“) tokio ilgalaikio turto įsigijimo vertė siejama su	

	turtą perdavusio subjekto buhalterinės apskaitos įrašais, kurių ilgalaikį turtą gavę Ūkio subjektai nekontroliuoja, neatsako už jų teisingumą ir neturi galimybės patikrinti, be to ilgalaikį turtą perdavęs subjektas nebūtinai yra pirmasis perduoto turto savininkas, todėl siūlome reguliavimo apskaitoje vadovautis Verslo apskaitos standarto (arba Tarptautinio apskaitos standarto) nuostatomis ir ilgalaikio turto, gauto didinant įstatinį kapitalą, vertę nustatyti tikrąja verte (tai yra turto vertintojų nustatyta verte). 2. Atsižvelgiant į tai, kad Ūkio subjektas nebūtinai disponuoja visa informacija, kurią pagal Aprašo 21.5 punktą privalo pateikti Komisijai („įnešto ilgalaikio turto įsigijimo (pradinę) ir balansinę (likutinę) vertes, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertės dalis pagal Aprašo 17.4 papunktį“), taip pat atsižvelgiant į tai, kad ilgalaikį turtą perdavęs subjektas nebūtinai yra pirmasis perduoto turto savininkas, siūlome šią informaciją išbraukti iš 21.5 punkto formuluotės.	
1.2.	**<u>Dėl panaudos teisėmis gauto ar perduoto turto nusidėvėjimo</u>** 28.8. (buvo 28.9) nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas, išnuomoto ar išsinuomoto~~, ar panaudos teisėmis gauto ar perduoto~~ turto, nusidėvėjimo sąnaudas, išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei Ūkio subjektas pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo. Atsižvelgiant į tai, kad panaudos teisėmis perduoto turto, kuris visa apimtimi n*audojamas Ūkio subjekto reguliuojamoje veikloje, nusidėvėjimo sąnaudas priskyrus nepaskirstomoms sąnaudoms neįgyvendinimas sąnaudų susigrąžinimo principas (turtas panaudos laikotarpiu dėvisi, o panaudos gavėjas neturi teisės investuoti į turto atstatymą ir pasibaigus panaudos laikotarpiui Ūkio subjektas turi tai daryti savo lėšomis), o turto, kuris visa apimtimi naudojamas Ūkio subjekto reguliuojamoje veikloje, nuoma neužtikrina mažiausių būtinųjų sąnaudų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, siūlome iš nepaskirstomų sąnaudų sąrašo išbraukti panaudos teisėmis perduoto turto nusidėvėjimą.*	**Neatsižvelgta.** Pagal galiojančius teisės aktus, panaudos teisėmis gauto ir reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimas yra panaudos davėjo (turto savininko) sąnauda. Panaudos teisėmis perduoto ir reguliuojamoje veikloje nenaudojamo turto nusidėvėjimas taip pat yra turto savininko sąnauda, tačiau kadangi šis turtas **nėra naudojamas reguliuojamai veiklai vykdyti** (yra perduotas naudoti kitam ūkio subjektui), ši sąnauda yra nepaskirstoma (kaip ir kitos nenaudojamo turto sąnaudos). Apkreiptinas dėmesys, kad pasirenkant reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto disponavimo teisines formas (panauda, patikėjimas, nuoma, nuosavybė) ūkio subjektas turėtų atkreipti dėmesį į Apraše apibrėžtus objektyvumo, priežastingumo bei skaidrumo principus.

1.3.	**<u>Dėl pelno paskirstymo ir pinigų srautų planavimo</u>** Siūlome panaikinti 41 punkto nuostatas: ~~41. Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei pelno paskirstymo metu įvertinti bent 5 artimiausių metų investicijų poreikį ir, jei reikia, numatyti rezervą, užtikrinantį pakankamą reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimą. Komisija, nustatydama teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas, įvertina šio punkto reikalavimų laikymąsi.~~ Bendrovės nuomone, Aprašo 41 punkte *numatytas pelno paskirstymo reguliavimas yra per platus ir nepatenka į Aprašo reguliavimo sritį* (Aprašas reglamentuoja reguliavimo apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, o ne pelno paskirstymą). *Taip pat pažymėtina, kad pelno (nuostolių) paskirstymas yra išimtinė visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija* (Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo (toliau – LR ABĮ) 20 straipsnio 1 dalies 10 punktas numato, kad „Visuotinis akcininkų susirinkimas turi išimtinę teisę priimti sprendimą dėl pelno (nuostolių) paskirstymo“). Be to, LR ABĮ taip pat numato ir stebėtojų tarybos (LR ABĮ 32 straipsnio 1 dalies 3 punktas numato, kad „Stebėtojų taryba pateikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus ir pasiūlymus dėl bendrovės veiklos strategijos, metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir bendrovės metinio pranešimo, taip pat valdybos bei bendrovės vadovo veiklos;“) bei valdybos (LR ABĮ 34 straipsnio 8 dalis numato kad „Valdyba analizuoja, vertina bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinį, pelno (nuostolių) paskirstymo projektą ir kartu su atsiliepimais ir pasiūlymais dėl jų bei bendrovės metiniu pranešimu teikia stebėtojų tarybai ir visuotiniam akcininkų susirinkimui“) kompetenciją teikiant atsiliepimus ir pasiūlymus pelno (nuostolių) paskirstymo projektui bei šį projektą analizuojant, vertinant. Atsižvelgiant į tai, kad pelno paskirstymo tvarka yra reglamentuota LR ABĮ kaip specialiame teisės akte, įtvirtinančiame ūkio subjektų (akcinių bendrovių, uždarųjų akcinių bendrovių) valdymą, veiklą	**Atsižvelgta**. Ši nuostata nėra susijusi su sąnaudų atskyrimu.

	ir kitus susijusius klausimus bei į tai, kad LR ABĮ papildomų reikalavimų pelno paskirstymui nenumato, tokie reikalavimai Apraše neturėtų būti numatyti.	
1.4.	**<u>Dėl Aprašo keitimo.</u>** 33. (buvo 33.1) teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos, jei įvykdyti pakeitimai lėmė reikšmingus skirtumus. **Reikšmingi pakeitimai – Ūkio subjekto reguliuojamos veiklos paskirstomų sąnaudų arba reguliuojamos veiklos pajamų pokytis 5 ir daugiau procentų, susidaręs dėl Ūkio subjekto naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos pakeitimo.** Siekiant, kad Aprašo nuostatos būtų aiškesnės ir vienodai suprantamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų ir Komisijos, siūlome Metodikos 33.1 punktą papildyti konkrečiu dydžiu, apibūdinančiu koks sąnaudų ar pajamų pokytis yra laikomas reikšmingu.	**Atsižvelgta iš dalies**. Formuluotė sutrumpinta.
1.5.	**<u>Dėl turto nusidėvėjimo</u>** Prašome Komisijos nustatyti logišką ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių (Aprašo 1 priedo) įsigaliojimo laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su Aprašo įsigaliojimu įsigalioja Aprašo 1 priedas, kuriame yra nauji ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (toliau – IT normatyvai), taip pat atsižvelgiant į objektyvumo, pastovumo ir sąnaudų susigrąžinimo principus prašome Komisijos: 1. nustatyti logišką IT normatyvų įsigaliojimo laikotarpį, nes kyla abejonių, ar bus įgyvendintas sąnaudų susigrąžinimo principas įsigaliojus naujiems IT normatyvams, kurie kai kuriais atvejais yra trumpesni nei iki šiol galioję (pvz. vamzdynų IT normatyvas sutrumpėjo nuo 50 iki 30 metų) – Bendrovė siūlo, kaip ir buhalterinėje apskaitoje, naujus IT normatyvus reguliavimo apskaitoje taikyti tik tam turtui, kuris įsigytas po jų įsigaliojimo, o esamam turtui reguliavimo apskaitoje taikyti iki tol galiojusius Komisijos patvirtintus IT normatyvus;	**Atsižvelgta iš dalies**. Vengiant kainų augimo šuolio siūloma netrumpinti šiuo metu Metodikoje nustatytų ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpių. Tačiau pažymėtina, kad Apraše nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpius privalo taikyti visi licencijuoti Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą Komisijai Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka. Apraše nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai netaikomi organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines atskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad Komisijos nustatytų ilgalaikio turto normatyvų privalomas taikymas nuo 2015 sausio 1 d. (t. y. nuo naujos redakcijos Metodikos įsigaliojimo datos) nėra nauja nuostata. Ūkio subjektai jau daugiau nei 3 metai

	2. pateikti atskirą išaiškinimą (arba patikslinti Aprašo nuostatas) dėl ilgalaikio turto balansinių verčių perskaičiavimo iki naujų IT normatyvų įsigaliojimo.	privalėjo vykdyti šią nuostatą, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat teikdami informaciją Komisijai Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka. Komisija tuo klausimu yra papildomai pasisakiusi 2017 m. sausio 11 d. raštu Nr. R2-(EA)-75, 2017 m. balandžio 24 d. raštu Nr. R2-(EA)-1207.
1.6.	**<u>Dėl turto nusidėvėjimo</u>** Eil. Nr. Ilgalaikio turto grupės II.3. Mašinos ir įranga II.3.1. siurbliai ir kita įranga (Siurbliai*, stacionarios ir mobilios darbo mašinos, staklės, sklendės, grotelės, grėbliai, grandikliai, filtrai, centrifugos). Laikotarpis, metais: **10*** ***nuotekų surinkimo, nuotekų valymo ir dumblo tvarkymo veiklose naudojamiems siurbliams Ūkio subjektas gali taikyti nusidėvėjimo laikotarpį nuo 5 iki 10 metų.** Atsižvelgiant į tai, kad nuotekų surinkimo, nuotekų valymo ir dumblo tvarkymo veiklose intensyviai naudojami siurbliai praktiškai netarnauja Komisijos nustatytą laikotarpį ir juos nurašius anksčiau laiko neįgyvendinimas sąnaudų susigrąžinimo principas, siūlome leisti minėtose veiklose naudojamiems siurbliams taikyti trumpesnį naudingo tarnavimo laikotarpį nei numatyta Aprašo 1 priede.	**Neatsižvelgta.** Vengiant kainų augimo šuolio siūloma netrumpinti šiuo metu Metodikoje nustatytų ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpių. Tačiau pažymėtina, kad Apraše nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpius privalo taikyti visi licencijuoti Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą Komisijai Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka. Apraše nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai netaikomi organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines atskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka.
1.7.	14. (buvo 15) Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas, atsižvelgdamas į optimalumo principą, priskiria tik reguliuojamoms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ~~**ar panaudos teisėmis perduoto**~~ turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. <...> Atsižvelgiant į tai, kad turto perdavimo panaudos teisėmis sandorio esmė yra turto perdavimas naudotis, valdyti neatlygintinai ir panaudos sandoriai niekaip negali būti susiję su turto nuomos pajamomis, siūlome Aprašo 15	**Atsižvelgta.** Išbraukta „ar panaudos teisėmis perduoto“.

	punkte, kuriame kalbama apie turto nuomos pajamas, išbraukti „ar panaudos teisėmis perduoto“.	
1.8.	Siūlome patikslinti Aprašo 14, 16.4.8, 28.8 (buvo 15, 17.4.8 ir 28.9) punktų formuluotes taip, kad jos neprieštarautų viena kitoms. Aprašo 14 (buvo 15) punkte numatyta, kad Ūkio subjektui nuomojant reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, atsižvelgiant į objektyvumo principą, galima nuomojamo turto vertę, susijusias sąnaudas ir ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų priskirti reguliuojamoms veikloms, tačiau aprašo 16.4.8 (buvo 17.4.8) punktas draudžia išnuomoto turto vertę priskirti reguliuojamoms veikloms, o 28.8 (buvo 28.9) punktas nurodo išnuomoto turto nusidėvėjimą priskirti nepaskirstomoms sąnaudoms. Tokiu atveju atsiranda prieštaravimas tarp atskirų Aprašo punktų ir kyla abejonių, kuriuo punktu vadovautis skirstant išnuomoto ir reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto vertę ir susijusias sąnaudas (tame tarpe ir nusidėvėjimo sąnaudas), todėl prašome arba panaikinti Aprašo 14 (buvo15) punktą kaip neaktualų ir patikslinti 16.4.8 (buvo 17.4.8) arba 28.8 (buvo 28.9) punktų nuostatas (tokiu atveju Ūkio subjektai arba vadovaudamiesi 16.4.8 (buvo 17.4.8) priskirtų šio turto vertę ir nusidėvėjimo sąnaudas nereguliuojamai veiklai arba vadovaudamiesi 28.8 (buvo 28.9) punktu turto vertę paliktų prie reguliuojamo turto, o nusidėvėjimą priskirtų nepaskirstomoms sąnaudoms), arba pakeisti 16.4.8 ir 28.8 (buvo 17.4.8 ir 28.9) punktus taip, kad jie neprieštarautų vienas kitam ir 14 (buvo 15) punkto nuostatoms.	**Atsižvelgta.**
1.9.	Bendrovės nuomone 0,1 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų yra per maža komandiruočių, personalo mokymo sąnaudų suma, būtina reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat kyla abejonių ar šių sąnaudų ribojimas turėtų būti siejamas su pastoviosiomis sąnaudomis. Prašome Komisijos patikslinti Aprašo 28.6, 28.7 punktų formuluotes, kad būtų aišku kaip suskaičiuoti konkrečius procentus viršijančias sąnaudas. 1 variantas: 28.6. komandiruočių, personalo mokymo, sudarančias daugiau kaip ~~**0,1**~~	**Atsižvelgta.** **K**omandiruočių, personalo mokymo, ~~sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų~~. **(išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti)**. Reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, konsultacijų, tyrimų sąnaudas, ~~sudarančias daugiau kaip 0,03 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų;~~ (**išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai**

	~~**proc.** 3~~ **proc.** reguliuojamos veiklos verslo vienetų ~~**pastoviųjų**~~ **darbo užmokesčio s**ąnaudų; 2 variantas: 28.6. komandiruočių, personalo mokymo, ~~**sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. reguliuojamos veiklos verslo vienetų pastoviųjų sąnaudų**~~ **išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti**.	**veiklai vykdyti).**
1.10.	33 (buvo 33.1) teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos, jei įvykdyti pakeitimai lėmė reikšmingus skirtumus. **Reikšmingi pakeitimai – Ūkio subjekto reguliuojamos veiklos paskirstomų sąnaudų arba reguliuojamos veiklos pajamų pokytis 5 ir daugiau procentų, susidaręs dėl Ūkio subjekto naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos pakeitimo.** Siekiant, kad Aprašo nuostatos būtų aiškesnės ir vienodai suprantamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų ir Komisijos, siūlome Metodikos 33.1 punktą papildyti konkrečiu dydžiu, apibūdinančiu koks sąnaudų ar pajamų pokytis yra laikomas reikšmingu.	**Atsižvelgta iš dalies.** Žr. 1.10.
1.11.	1. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 28.6 punkte, Aprašo 4 priedo A.14., B.14., C.12.1 E.11. eilutėse naudojama sąvoka „personalo mokymo“, o Aprašo 4 priedo B.14.2., C.12.2., E.11.2. naudojama sąvoka „personalo kvalifikacijos kėlimo“, siūlome suvienodinti naudojamas sąvokas Aprašo 4 priede.	**Atsižvelgta.** „Personalo kvalifikacijos kėlimo“ pakeista į „personalo mokymo“.
1.12.	2. Siekiant Aprašo priedus padaryti aiškesnius siūlome Aprašo 4 priedo G. eilutę „Kitos sąnaudos“ pakeisti į „Nepaskirstomos sąnaudos“, taip pat Aprašo 4 priedo G.1-G.16 eilutėse išskirti visas pagal Aprašo 28 punkto papunkčiuose nurodytas nepaskirstomas sąnaudas (Aprašo 4 priede nėra išskirtos Aprašo 28.6, 28.7, 28.9, 28.18 punktuose minimos nepaskirstomos sąnaudos).	**Atsižvelgta iš dalies.** Aprašo 4 priede deklaruojamos tik paskirstomosios sąnaudos. Nepaskirstomosios sąnaudos nurodomos 3 priede.
1.13.	3. Aprašo 4 priedo A.7.1., B.7.1., C.5.1. ir E.4.1. eilutėse turi būti	**Atsižvelgta iš dalies.** Pavadinimas sutrumpintas, tačiau

	nurodomos „Remonto medžiagų ir detalių (išskyrus siurblius ir apskaitos prietaisus) sąnaudos“, kadangi prie kitų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų eilučių (remonto ir aptarnavimo paslaugų sąnaudos, metrologinės patikros sąnaudos, avarijų šalinimo sąnaudos, Kitos techninio aptarnavimo ir patikros (kėlimo mechanizmų, energetikos įrenginių) paslaugos) siurblių ir apskaitos prietaisų medžiagos irgi negali būti priskirtos, prašome Komisijos pateikti atskirą išaiškinimą, kur Aprašo 4 priede atvaizduoti siurblių ir apskaitos prietaisų remonto medžiagas ir detales.	pažymėtina, kad šioje eilutėje gali būti rodomos tik remonto detalės, o ne siurblių ir apskaitos prietaisų *per se* vertės. Siurbliai ir apskaitos prietaisai *per se* yra ilgalaikio turto vienetai (Žr. Aprašo 1 priedą), o ne remonto detalės. Todėl šioje eilutėje ilgalaikio turto vertė negali būti nurodoma.
1.14.	4. Iki šiol elektros energijos sąnaudos buvo skirstomos į tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias, su Aprašo įsigaliojimu Aprašo 4 priede atsiranda papildomas elektros energijos sąnaudų detalizavimas į „elektros energijos technologinėms reikmėms (siurbliai, orapūtės ir kt.) sąnaudos“, „vandenviečių, siurblinių, nuotekų valyklų (įskaitant dumblo tvarkymą) šildymo, apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos“, „kitų gamybinių patalpų (išskyrus vandenviečių, siurblinių, valyklų) šildymo, apšvietimo, vėdinimo elektros energijos sąnaudos“ ir „buities ir administracinių patalpų apšvietimo, vėdinimo elektros sąnaudos“. Šiuo metu Bendrovėje faktiškai elektros energijos apskaitos yra įrengtos bendrai vandentvarkos objektams (teritorijoms) (kuriose gali būti ir siurblių/ orapūčių, ir gamybinių, ir buitinių patalpų) ir galimybės atskirai apskaityti siurblių, orapūčių ar tam tikros paskirties patalpų elektros energijos suvartojimą ir sąnaudas nėra, taip pat, Bendrovės nuomone, investuoti į tikslią Komisijos reikalaujamo elektros energijos sąnaudų detalumą nėra optimalu (tai yra investicijų dydis nepalyginamai didesnis nei duodama nauda), todėl prašome: 4.1. arba palikti iki šiol galiojusį elektros energijos sąnaudų detalizavimą (tai yra elektros energijos sąnaudos detalizuojamos tik tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų sąnaudų lygmeniu); 4.2. arba iki Aprašo įsigaliojimo datos parengti atskirus išsamius metodinius nurodymus kaip papildomai neįrengiant elektros energijos apskaitos prietaisų skirstyti elektros energijos suvartojimą ir sąnaudas Komisijos reikalaujamu detalumu.	**Atsižvelgta iš dalies.** Elektros sąnaudas skirstyti į *„elektros energijos sąnaudos šildymui ir patalpų eksploatacijai“* ir *„elektros energijos technologinėms reikmėms (siurbliai, orapūtės ir kt.) sąnaudos“. „Elektros energijos sąnaudos šildymui ir patalpų eksploatacijai“ nėra smulkinamos.* Elektros sąnaudos yra ribojamos pagal palyginamuosius rodiklius. Jau dabar dalis įmonių elektros sąnaudas šildymui ir ventiliacijai (tiek tiesiogines, tiek netiesiogines) atskiria nuo siurblių ir orapūčių elektros sąnaudų, o dalis - neatskiria. Tai iškraipo palyginamuosius rodiklius Tokiam atskyrimui jokių papildomų investicijų nereikia. Atskirti šias sąnaudas neįrengiant atskirų apskaitos prietaisų nėra sudėtinga. Tai atliekama pasirenkant nešiklius (pvz. galima įvertinti instaliuotą siurblių ir/arba kitos įrangos galingumą, vidutinį darbo laiką ir įrangos techniniame pase nurodytą naudingumo koeficientą). Ūkio subjektas gali, suderinus su Komisija, savo Sistemos apraše naudoti ir kitą būdą. Bendrovė gali kreiptis raštu į Komisiją metodinės pagalbos.

1.15.	1. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 11 priede yra atvaizduojamas elektros energijos suvartojimas, o ne sąnaudos, prašome patikslinti priedo išnašą („*Kintamos elektros energijos sąnaudos technologinėms reikmėms (siurbliai, orapūtės ir kt.) sąnaudos“), kurioje kalbama apie sąnaudas.	**Neatsižvelgta.** Sąnauda - kuriam nors tikslui naudojamos lėšos, medžiagos, energija, darbas ir pan. Elektros sąnaudos gali būti matuojamos kWh arba Eur. Aprašo priede yra nuoroda, kad sąnaudų matavimo vienetas yra kWh.
1.16.	2. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Bendrovėje faktiškai elektros energijos apskaitos yra įrengtos bendrai vandentvarkos objektams (teritorijoms) (kuriose gali būti ir siurblių/ orapūčių, ir gamybinių, ir buitinių patalpų) ir galimybės atskirai apskaityti siurblių, orapūčių ar tam tikros paskirties patalpų elektros energijos suvartojimą ir sąnaudas nėra, prašome: 2.1. arba palikti iki šiol galiojusį elektros energijos sąnaudų detalizavimą; 2.2. arba iki Aprašo įsigaliojimo datos parengti atskirus išsamius metodinius nurodymus kaip papildomai neįrengiant elektros energijos apskaitos prietaisų skirstyti elektros energijos suvartojimą ir sąnaudas Komisijos reikalaujamu detalumu.	**Neatsižvelgta.** Elektros sąnaudos yra ribojamos pagal palyginamuosius rodiklius. Jau dabar dalis įmonių elektros sąnaudas šildymui ir ventiliacijai (tiek tiesiogines, tiek netiesiogines sąnaudas) atskiria nuo siurblių ir orapūčių elektros sąnaudų, o dalis - neatskiria. Tai iškraipo palyginamuosius rodiklius. Tokiam atskyrimui jokių papildomų investicijų nereikia. Atskirti šias sąnaudas neįrengiant atskirų apskaitos prietaisų nėra sudėtinga. Tai atliekama pasirenkant nešiklius (pvz. galima įvertinti instaliuotą siurblių ir/arba kitos įrangos galingumą, vidutinį darbo laiką ir įrangos techniniame pase nurodytą naudingumo koeficientą). Ūkio subjektas gali, suderinus su Komisija, savo Sistemos apraše naudoti ir kitą būdą. Bendrovė gali kreiptis raštu į Komisiją metodinės pagalbos.
1.17.	Atsižvelgiant į tai, kad dalyje Aprašo priedų (Aprašo 3, 5, 10 ir 11 prieduose) naudojamas pilnas „Atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos“ pavadinimas, dalyje Aprašo priedų (Aprašo 4, 6 ir 7 prieduose) naudojamas sutrumpintas „Apskaitos veiklos“ pavadiniams, siūlome suvienodinti naudojamas sąvokas visuose Aprašo prieduose.	**Atsižvelgta.** Aprašo 11.4 (buvo 12.3) papunktyje nurodoma: *„<...> atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos* ***(toliau – Apskaitos veikla)*** *verslo vienetas“*. Prieduose toliau naudojama sąvoka „Apskaitos veikla“.
1.18.	Aprašo 23.3. punkte numatyta, kad „Jei ilgalaikio turto vienetams Aprašo 1 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį“, tačiau tokio turto atvaizdavimui nėra eilučių Aprašo 6 ir 7 prieduose, todėl siūlome papildyti šiuos Aprašo priedus, taip pat 6 priede pataisyti C.6. dalies numeraciją.	**Atsižvelgta.** 6 ir 7 prieduose papildyti ilgalaikio turto grupę „KITAS ILGALAIKIS TURTAS“ pogrupiu „kitas ilgalaikis turtas“.
2.	**UAB “Šiaulių vandenys” (2017 m. rugpjūčio 21 d. raštas Nr. S-2746)**	

2.1.	**<u>Dėl turto nusidėvėjimo</u>** Aprašo 1 priede „Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas“ vamzdynų nusidėvėjimui nustatomas 30 metų laikotarpis. Šis normatyvas ženkliai skiriasi tiek nuo šiuo metu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje (toliau - Metodika) **nustatyto normatyvo - 50 metų, tiek ir mūsų bendrovėje taikomo normatyvo (vidutiniškai 52,2 metų)** ir darys didelę įtaką skaičiuojamoms bazinėms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainoms (toliau – Vandens paslaugų kainos). Jos neišvengiamai didės. *Vandens tiekėjų ilgalaikio turto struktūroje vamzdynai sudaro gana didelę dalį. Patvirtinus Apraše nustatytą 30 metų laikotarpio normatyvą vamzdynams, bus priskaičiuojamos didesnės nusidėvėjimo sąnaudos (lėšos), pagal kurias planuojamos investicijų apimtys, skaičiuojant bazines kainas. Kadangi jos ženkliai skirsis nuo priskaičiuojamų faktinių nusidėvėjimo sąnaudų (lėšų) turimų ir naudojamų tinklų atstatymui ir sukūrimui, tai bus viena iš priežasčių Veiklos planų nevykdymui.* Atkreipiame dėmesį į tai, kad tiek finansinėje apskaitoje, tiek mokestinėje apskaitoje nusidėvėjimo normatyvai (metais) gali būti keičiami dėl objektyvių aplinkybių, o vadovaujantis pelno mokesčio įstatymo nuostatomis (PMĮ 18 str. 12 d.), tai galima daryti tik gavus mokesčių administratoriaus sutikimą. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą ir į tai, kad sumažėjus šiuo metu vykdomų dalinai ES lėšomis finansuojamų vandentavarkos projektų paramos intensyvumui, 50 proc. tinklų plėtros ar atstatymo projektų vertės yra finansuojama nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis, sutrumpinus nusidėvėjimo laikotarpį iki 30 metų, neišvengiamai didės ir kasmet perskaičiuojamos bazinės paslaugų kainos.	**Atsižvelgta**. Vengiant šuolinio kainų augimo siūloma netrumpinti šiuo metu Metodikoje nustatytų ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpių. Tačiau pažymėtina, kad Apraše nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpius privalo taikyti visi licencijuoti Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą Komisijai Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka. Apraše nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai netaikomi organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines atskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad Komisijos nustatytų ilgalaikio turto normatyvų privalomas taikymas nuo 2015 sausio 1 d. (t. y. nuo naujos redakcijos Metodikos įsigaliojimo datos) nėra nauja nuostata. Ūkio subjektai jau daugiau nei 2 metai privalėjo vykdyti šią nuostatą, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat teikdami informaciją Komisijai Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka. Komisija tuo klausimu yra papildomai pasisakiusi 2017 m. sausio 11 d. raštu Nr. R2-(EA)-75, 2017 m. balandžio 24 d. raštu Nr. R2-(EA)-1207.
2.2.	**<u>Dėl pelno paskirstymo ir pinigų srautų planavimo</u>** Vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymu, pelno paskirstymas ir pelno rezervų sudarymas - išimtinė akcininkų teisė. Ūkio subjektai rengia ir teikia akcininkams siūlomą pelno paskirstymo projektą, kurie ir priima galutinį sprendimą. Investicijų grąža, vertinama bazinėse Vandens paslaugų kainose,	**Atsižvelgta**. Ši nuostata nėra susijusi su sąnaudų atskyrimu.

	vandentvarkos įmonėms yra ribojama (vadovaujantis Metodikos 45.8.4 punktu, maksimali vertė nustatoma tokia, kad neviršytų 10 proc. būtinųjų sąnaudų, atskaičius pelno mokestį), be to vykdomų projektų paskolų palūkanos laikomos nepaskirstomomis sąnaudomis ir dengiamos investicijų grąžos (pelno) sąskaita, o vandens tiekimo įmonių pelnai nėra tokio dydžio, kad užtikrintų penkerių artimiausių metų investicijų poreikį. *Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytą, siūlome koreguoti Aprašo 41 d. ir išdėstyti taip: „Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei siekti, kad pelno paskirstymo metu, įvertinus investicijų poreikį, būtų numatytas pelno rezervas reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimui “.*	
2.3.	Vadovaujantis optimalumo principu, siūlome Aprašo 4 priede „Ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita“ (toliau - RAS ataskaita) tiesioginėse, netiesioginėse ir bendrose sąnaudose koreguoti žemiau išvardintų sąnaudų detalizavimą: einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos – neišskirti avarijų šalinimo sąnaudų, kadangi buhalterinėje apskaitoje šios sąnaudos apskaitomos atskiruose sąnaudų straipsniuose (medžiagos, naudojamos avarijų likvidavimui, apskaitomos eksploatacinių medžiagų sąnaudų straipsnyje, nuvykimo į avarijos vietą sąnaudos - kuro sąnaudų straipsnyje, darbo užmokesčio ir kituose sąnaudų straipsniuose pateikiamos bendros darbuotojų, dirbusių visą ataskaitinį mėnesį, patirtos sąnaudos, neišskiriant darbo laiko ar kitų sąnaudų, tenkančių avarijų likvidavimui). Kadangi RAS ataskaita generuojama iš Didžiosios knygos įrašų, reikalavimas pateikti išskaičiuojamas sąnaudas pareikalaus papildomų tarpinių išvestinių ataskaitų, papildomos apskaitos ir darbo laiko sąnaudų.	**Neatsižvelgta.** Elektros sąnaudos ir einamojo remonto sąnaudos yra ribojamos pagal palyginamuosius rodiklius. Avarijų likvidavimo sąnaudų neturėtų būti einamojo remonto sąnaudose, nes tai nėra einamasis remontas. Netiksliai apskaitytų einamojo remonto sąnaudų negalima lyginti su kitomis įmonėmis, yra iškraipomi lyginamieji rodikliai.
2.4.	Vadovaujantis optimalumo principu, siūlome Aprašo 4 priede „Ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita“ (toliau - RAS ataskaita) tiesioginėse, netiesioginėse ir bendrose sąnaudose koreguoti žemiau išvardintų sąnaudų detalizavimą: elektros energijos sąnaudos – neskirstyti elektros energijos, naudojamos	**Atsižvelgta.** Elektros sąnaudas skirstyti į *„elektros energijos sąnaudos šildymui ir patalpų eksploatacijai“* ir *„elektros energijos technologinėms reikmėms (siurbliai, orapūtės ir kt.) sąnaudos“.*

	šildymui, apšvietimui ir vėdinimui, sąnaudų pagal jos naudojimo vietą (vandenvietės, siurblinės, nuotekų valykla, kitos gamybinės patalpos ar buities ir administracinės patalpos), o pateikti šias sąnaudas viena eilute, kaip elektros energijos sąnaudos šildymui ir patalpų eksploatacijai.	
2.5.	Vadovaujantis optimalumo principu, siūlome Aprašo 4 priede „Ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita“ (toliau - RAS ataskaita) tiesioginėse, netiesioginėse ir bendrose sąnaudose koreguoti žemiau išvardintų sąnaudų detalizavimą: kuro transportui sąnaudos – B.5.2. eilutės „Kuras lengviesiems automobiliams“ pavadinimą pakeisti „Kuras kitiems automobiliams ir savaeigiams mechanizmams“, kadangi be asenizacijos transporto priemonių, transporto vandeniui, dumblui vežti bendrovė eksploatuoja ne tik lengvuosius automobilius, bet ir įvairius traktorius, ekskavatorius, savivartes mašinas.	**Atsižvelgta iš dalies.** Pakoreguotas pavadinimas. Kuro sąnaudos traktoriams, ekskavatoriams (t.y. darbo mašinoms) yra įrašomas eilutėje *„Kuras <u>mašinoms</u> ir gamybiniam transportui (asenizacijos transporto priemonėms, transportui dumblui, vandeniui vežti, autobusams žmonėms vežti)“*.
2.6.	Siūlome Aprašo 11 priede „Atskaitinio laikotarpio elektros energijos (įskaitant ir savo pasigamintą) suvartojimo ataskaita (tūkst. kWh)“ nuotekų tvarkymo veikloje įterpti eilutes, kuriose būtų galima pateikti pagamintos (ir suvartotos) elektros energijos kiekius nuotekų valyme ir nuotekų dumblo tvarkyme. Jei analizės ar palyginimo tikslais būtų skaičiuojama 1 kWh kaina, elektros energijos sąnaudas dalinant iš viso suvartoto (pirkto ir pagaminto) kiekio, gautųsi nekorektiški duomenys.	**Atsižvelgta.** 11 priedas papildytas eilute *„D. Pasigaminta elektros energija“*
2.7.	ilgalaikio turto (toliau – IT) nusidėvėjimo sąnaudos – neišskirti nusidėvėjimo sąnaudų pagal IT grupes. Tokios informacijos negalima gauti tiesiogiai iš Didžiosios knygos įrašų, reikalinga generuoti atskiras ataskaitas, filtruojant duomenis tiek pagal veiklas, tiek pagal IT grupes, kas pareikalaus daug darbo ir laiko sąnaudų.	**Atsižvelgta.** Nusidėvėjimo sąnaudos pateikiamos viena eilute.
3.	**UAB “Klaipėdos vanduo” (2017 m. rugpjūčio 22 d. raštas Nr. 2017/S.01-2454)**	
3.1.	**<u>Dėl turto nusidėvėjimo</u>** Siekiant išvengti klaidingo ilgalaikio turto pogrupių interpretavimo Aprašo 1 priedą „Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas“ prašome papildyti paaiškinimais, kas yra priskiriama	**Neatsižvelgta.** Apraše jau yra pateikta detalizacija. Nėra galimybės pateikti baigtinį, dar detalesnį sąrašą turto, kuris trauktinas į vieną ar kitą ilgalaikio turto grupę. Bendrovė tokią įrangą gali traukti į standartinės programinės įrangos

	kiekvienam ilgalaikio turto pogrupiui. 1 priede nurodytas spec. programinės įrangos tarnavimo laikas- 15 metų. Nuolat keičiantis ir tobulėjant technologijoms, visi didieji programiniai paketai dažniausiai yra atnaujinami kartą į metus arba du, specialios paskirties, sisteminės programos gali būti atnaujinamos ir šiek tiek rečiau, kas 3-4 metus. Paprastai senesnės versijos programinės įrangos gamintojai nebeatnaujina, o neatnaujintos programos kelia pavojų tiek sistemų funkcionavimui, tiek saugumui. *Dėl šių priežasčių programinės įrangos eksploatavimo laiką numatyti ilgesnį nei 4 metai yra neracionalu.*	ilgalaikio turto grupę, kurios nusidėvėjimo laikotarpis yra 4 metai. Speciali programinė įranga yra unikali ir kompleksiška programinė įranga, kurta specialiai konkrečios įmonės technologiniams arba ekonominiams procesams valdyti.
3.2.	Aprašo 28.16 (buvo 28.17) punkte kaip nepaskirstomos sąnaudos, kurias draudžiama priskirti reguliuojamų kainų paslaugoms ir verslo vienetams, nurodytos atostoginių kaupinių ir atidėjinių sąnaudos. Vadovaujantis 31-ojo Verslo apskaitos standarto „Atlygis darbuotojui“ IV dalies 15-19 punktais nepanaudotos kasmetinės atostogos kaip kaupiamasis kompensuojamas ne darbo laikas privalo būti pripažintos sąnaudomis, todėl yra būtinosios bendrovės sąnaudos.	**Neatsižvelgta.** Į paslaugų kainas yra traukiamas tik 12 mėn. darbo užmokestis.
3.3.	Aprašo 4 priede eilutėse B.7.1, C.5.1, E.4.1 turės būti nurodomos remonto medžiagų ir detalių (išskyrus siurblius ir apskaitos prietaisus) sąnaudos. Tačiau **Apraše nėra nurodyta, kuriose eilutėse turės būti nurodytos siurblių ir apskaitos prietaisų sąnaudos.**	**Neatsižvelgta.** Eilutės pavadinimas sutrumpintas, tačiau **s**iurbliai ir apskaitos prietaisai reguliuojamos veiklos apskaitoje yra ilgalaikis turtas. Ilgalaikio turto vertės nurodomos Ilgalaikio turto lentelėse.
3.4.	Aprašo 4 priede B.3.2, C.1.2 eilutėse turės būti nurodomos vandenviečių, siurblinių, nuotekų valyklų šildymo, apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos. B.3.3., C.1.3, E.1.1. eilutėse turės būti nurodomos kitų gamybos patalpų šildymo, apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos, B.3.4, C.1.4, E.1.2. eilutėse turės būti nurodomos buities ir administracinių patalpų apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos. Aprašo 11 priede A.1.1. eilutėje turės būti nurodomos elektros energijos suvartojimas patalpų šildymui, vėdinimui ir ventiliacijai. Atskiros apskaitos, kuri leistų išskirti, kiek elektros energijos yra sunaudojama apšvietimui ir vėdinimui nėra. Siūlome elektros energijos sąnaudų atspindėjimą ataskaitose palikti tokį, **koks nustatytas dabar galiojančioje Metodikoje, t.y. elektros energijos sąnaudas paskirstant tarp veiklų ir**	**Neatsižvelgta.** Elektros energijos sąnaudos ir yra paskirstomos tarp veiklų ir paslaugų. **Žr. 1.14 ir 2.4 p.**

	paslaugų.	
3.5.	Aprašo 4 priede B.9.3., C.7.3., E.6.3. turės būti nurodomos įmokų į Garantinį fondą sąnaudos. Nuo 2017 m. Garantinio fondo lėšas administruoja „Sodra“, todėl ataskaitose įmokų į Garantinį fondą sąnaudos nebeturėtų būti išskiriamos atskira eilute, o nurodomos kartu su Socialinio draudimo įmokų sąnaudomis.	**Atsižvelgta.** Garantinio fondo ir Socialinio draudimo įmokos apjungtos į vieną eilutę.
3.6.	Aprašo 4 priede B.11.2., C.9.2., E.8.2. eilutėse turės būti nurodomos kitos (paskirstomos) finansinės sąnaudos. Nėra aišku, kokios sąnaudos turės būti atspindėtos šioje eilutėje, todėl prašome patikslinti šios sąnaudų grupės pavadinimą arba paaiškinti, kokios sąnaudos priskiriamos šiai grupei.	**Neatsižvelgta.** Tai yra kitos (paskirstomosios) finansinės sąnaudos, nei įrašomos eilutėje „banko paslaugų (komisinių)“ sąnaudos. Eilutėje „kitos finansinės sąnaudos“ turėtų būti įrašoma bendra įvairių paskirstomųjų finansinių sąnaudų, kurios nėra priskirtinos banko komisinių sąnaudų pogrupiui, suma.
3.7.	4 priedo G. eilutė pavadinta „Kitos sąnaudos“. Ši ataskaitos eilutė turėtų vadintis „Nepaskirstomos sąnaudos“.	**Atsižvelgta iš dalies. Žr. 1.12. p.**
3.8.	9 priede „Ataskaitinio laikotarpio technologiniai rodikliai“ nėra įtrauktas nuotekų perpumpavimo (tūkst.m3) per siurblines rodiklis, kuris reikalingas Komisijai skaičiuoti lyginamąjį elektros energijos suvartojimą nuotekoms surinkti.	**Atsižvelgta.** Įtraukta.
3.9.	Aprašo 28.6-28.8 punktuose nustatyti komandiruočių, personalo mokymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, tyrimų, apklausų ir stebėsenos, konsultacinių ir teisinių paslaugų sąnaudų priskyrimo būtinosioms, paskirstomoms sąnaudoms apribojimai, procentine išraiška nuo pastoviųjų sąnaudų, yra nepagrįsti. Siūlome palikti šiuo metu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos (toliau-Metodika) 31.6 punkto nuostatos formuluotę „komandiruočių, personalo vystymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudas, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti“.	**Atsižvelgta. Žr. 1.9. p.**
4.	**Lietuvos audito rūmai (2017 m. rugpjūčio 25 d. raštas Nr. 1.9-S1265)**	
4.1.	**<u>Dėl sąvokų</u>** Siūlytina aiškiai apibrėžti 6.19 p. vartojamą naują sąvoką „būtinos	**Neatsižvelgta.** Sąvoka nėra nauja, ji buvo ir yra apibrėžta Metodikos 10.6. papunktyje. Ši sąvoka lieka Metodikoje.

	sąnaudos", pavyzdžiui, nurodant, ar reguliuojamą veiklą vykdančios įmonės turi aprašyti, kokios sąnaudos jų veikloje laikomos būtinosiomis.	Apraše yra nurodoma, kad *„kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“, ir kituose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Verslo apskaitos bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose.“*
4.2.	Siekiant išvengti klaidingo ir nevienodo aiškinimo, 6.25 p. („Tiesioginės sąnaudos“) vartojamą terminą „vienareikšmiškai" siūlytina keisti aiškesniu (pavyzdžiui, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos rekomenduojamu terminu - tiksliai).	**Neatsižvelgta.** Sąvokos derintos su Valstybinė lietuvių kalbos komisija.
4.3.	**Dėl turto perkainavimo.** Kyla neaiškumų dėl nuostatos dėl ilgalaikio turto perkainojimo (21.5 p.) taikymo retrospektyviai ar perspektyviai, be to, nėra nuorodos (kaip kitose tvarkose), pagal kokius standartus perkainojimas turi būti atliekamas. **(GB pastaba: T. y. *nėra nuorodos į TFAS ar VAS, nėra nuorodos į datą, nuo kurios atliktas turto perkainojimas negalioja)***	**Neatsižvelgta**. Perkainota vertė nėra pripažįstama paskirstoma verte, nes Ūkio subjektas nepatiria faktinių investicinių išlaidų, todėl ši vertė negali būti susigrąžinama iš vartotojų (t. y. negali būti traukiama į kainodarą). Tai nėra nauja nuostata, tai buvo numatyta Metodikos 20.3.7 papunktyje.
5.	**UAB „Ukmergės vandenys“ (2017 m. rugpjūčio 21 d. raštas Nr. R1-8151)**	
5.1.	Atkreipiame dėmesį, kad Aprašo 1 priede ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai skiriasi nuo „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika) 1 priede nurodytų nusidėvėjimo normatyvų. Manome, kad tiek Aprašo, tiek Metodikos 1 priede nusidėvėjimo laikotarpiai turi būti vienodi. Be to, vykdant vandens tiekėjų veiklos rodiklių palyginimą, tikslinga, kad visi vandens tiekėjai tiek buhalterinėje apskaitoje, tiek skaičiuojant paslaugų kainas palaipsniui pereitų prie vienodų ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo laikotarpių. Tikslinga išplėsti ilgalaikio turto grupių sąrašą prisitaikant prie daugumos vandens tiekėjų naudojamų	**Atsižvelgta iš dalies.** Aprašo 1 priedas keičia Metodikos 1 priedą. **Žr. 1.5. p.**

	normatyvų, labiau detalizuoti ilgalaikio turto grupėms priskiriamo turto, kuri naudoja dauguma vandens tiekėjų, sąrašus, kad visi tiekėjai naudojamą analogišką įrengimą ar įrenginį priskirtų tai pačiai ilgalaikio turto grupei.	
6.	**UAB „Aukštaitijos vandenys“ (2017 m. rugpjūčio 28 d. raštas Nr. 5-S20)**	
6.1.	Nuo 2017-01-01 įmokos į garantinį fondą yra draudėjo socialinio draudimo įmokų sudedamoji dalis ir negali būti išskirta atskirai. Todėl Aprašo 4 priede "Sąnaudos" reikia išbraukti eilutes, skirtas įmokoms į garantinį fondą: B.9.3., C.7.3., E.6.3.	**Atsižvelgta. Žr. 3.5. p.**
6.2.	Bendrovės specialistų nuomone Aprašo 1 Priede nurodyti normatyvai vamzdynams -30 metų yra per trumpi, nes šiuolaikinės medžiagos leidžia tinklus eksploatuoti netgi ilgiau negu 50 metų. Siūloma palikti - 50 metų.	**Atsižvelgta. Žr. 1.5. p.**
6.3.	Siūloma redakcija: „Tuo atveju, kai Ūkio subjektui yra didinamas įstatinis kapitalas turtiniu įnašu, kurio vertė nustatyta turto vertintojų, Ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudas gali taikyti kitokį, nei Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį, įvertinant faktinį turto naudojimo laiką iki turto perdavimo datos. Tokio turto nudėvima vertė skaičiuojama iš įsigijimo vertės eliminuojant ilgalaikio turto sukauptą nusidėvėjimą (suskaičiuotą pagal Aprašo 1 priedą) iki turtinio įnašo perdavimo datos, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertes pagal Aprašo 17.4 papunktį. Ūkio subjektas, teikdamas Komisijai Apraše nurodytą metinių reguliavimo apskaitos ataskaitų rinkinį, turi pateikti visą informaciją apie turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti ilgalaikį turtą kopiją, informaciją apie turto amžių, būklę, įnešto ilgalaikio turto įsigijimo (pradinę) ir balansinę (likutinę) vertes, ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu bei ilgalaikio turto vienetų vertės dalis pagal Aprašo 17.4 papunktį)". Pakeitimo esmė. Jei Komisijos nustatytas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis (pagal Aprašo 1 priedą) bus	**Atsižvelgta iš dalies.** *„21.5. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes.* *21.6. Kai Ūkio subjekto įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudas, gali taikyti kitokį, nei Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį‘.*

	trumpesnis už faktinį naudojimo laiką iki perdavimo dienos, nebus ką minusuoti ir nebus įmanoma nustatyti laikotarpio.	
7.	**Lietuvos vandens tiekėjų asociacija (2017 m. rugpjūčio 28 d. raštas Nr. 84)**	
7.1.	**<u>Dėl audituojamų ataskaitų skaičiaus.</u>** Aprašo 39 (buvo 38) punkte nurodoma, kad reikės pateikti visų reguliuojamos veiklos ataskaitų audito išvadą. Tuo tarpu pagal šiuo metu galiojančios Metodikos 40 punktą audituojami tik Metodikos 3 ir 7 priedai. Dauguma vandens tiekėjų metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metodikos 3 ir 7 priedų audito paslaugas yra nusipirkę iki 2017 m. liepos 1 d. vandens tiekėjams taikyto Viešųjų pirkimų įstatymo leistam maksimaliam laikotarpiui – 3 metams. Nutarimo dėl Aprašo patvirtinimo projekte numatyta, jog Aprašas įsigalios nuo 2018 m. sausio 1 d. Vadinasi, už 2018 m. reikės atlikti visų reguliuojamos veiklos ataskaitų auditą t. y. dar galiojant pasirašytoms audito paslaugų atlikimo sutartims, kai audituojami Metodikos 3 ir 7 priedai. *Siekiant mažinti biurokratinę naštą, siūlome, nutarimo projekte numatyti, jog pilnas reguliuojamos veiklos ataskaitų auditas turi būti pradedamas atlikti pasibaigus iki Aprašo įsigaliojimo sudarytoms audito paslaugų pirkimo sutartims.*	**Atsižvelgta iš dalies**. Apraše nurodyta, kad privaloma audituoti ne visus, o 4 Aprašo priedus (3, 4, 5,7 priedai).
7.2.	Aprašo 28.6-28.8 punktuose nustatyti komandiruočių, personalo mokymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, tyrimų, apklausų ir stebėsenos, konsultacinių ir teisinių paslaugų sąnaudų priskyrimo būtinosioms, paskirstomoms sąnaudoms apribojimai, procentine išraiška nuo pastoviųjų sąnaudų, yra nepagrįsti. Siūlome palikti šiuo metu Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92, (toliau – Metodika) 31.6 punkto nuostatos formuluotę „komandiruočių, personalo vystymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudas, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti“.	**Atsižvelgta. Žr. 1.9. p.**
7.3.	Aprašo 28.16 (buvo 28.17) punkte kaip nepaskirstomos sąnaudos, kurias	**Neatsižvelgta. Žr. 3.2. p.**

	draudžiama priskirti reguliuojamų kainų paslaugoms ir verslo vienetams, nurodytos atostoginių kaupinių ir atidėjinių sąnaudos. Vadovaujantis 31-ojo Verslo apskaitos standarto „Atlygis darbuotojui“ IV dalies 15-19 punktais, nepanaudotos kasmetinės atostogos kaip kaupiamasis kompensuojamas ne darbo laikas privalo būti pripažintos sąnaudomis, todėl yra būtinosios bendrovės sąnaudos.	
7.4.	Absoliuti dauguma vandens tiekėjų yra akcinės ar uždarosios akcinės bendrovės. Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą pelno paskirstymas ir pelno rezervų sudarymas – išimtinė visuotinio akcininkų susirinkimo teisė. Vandentvarkos įmonės rengia ir teikia visuotiniams akcininkų susirinkimams (dažniausiai jo funkcijas vykdančiam vieninteliam bendrovės akcininkui – savivaldybei) siūlomą pelno paskirstymo projektą, kurie ir priima galutinį sprendimą. Investicijų grąža, vertinama bazinėse vandens paslaugų kainose, vandentvarkos įmonėms yra ribojama (vadovaujantis Metodikos 45.8.4 punktu, maksimali vertė nustatoma tokia, kad neviršytų 10 proc. būtinųjų sąnaudų, atskaičius pelno mokestį), be to, vykdomų projektų paskolų palūkanos laikomos nepaskirstomomis sąnaudomis ir dengiamos investicijų grąžos (pelno) sąskaita, o vandens tiekimo įmonių pelnai nėra tokio dydžio, kad užtikrintų penkerių artimiausių metų investicijų poreikį. Atsižvelgiant į tai, siūlome Aprašo 41 punktą pakeisti taip: „41. Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei **sieki, kad** pelno paskirstymo metu**,** ~~įvertinti bent 5 artimiausių metų~~ **įvertinus** investicijų poreikį ~~ir~~, ~~jei reikia, numatyti rezervą, užtikrinantį pakankamą reguliuojamoje veikloje naudojamo~~ **būtų numatytas pelno rezervas reguliuojamoje veikloje naudojamo** ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimą**ui**. ~~Komisija, nustatydama teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas, įvertina šio punkto reikalavimų laikymąsi.~~“	**Atsižvelgta. Žr. 2.2. p**
7.5.	Siekiant išvengti klaidingo ilgalaikio turto pogrupių interpretavimo, Aprašo 1 priedą „Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo	**Atsižvelgta iš dalies. Žr. 1.5. ir 2.1. p**

	laikotarpių sąrašas“ prašome papildyti paaiškinimais, kas yra priskiriama kiekvienam ilgalaikio turto pogrupiui. 1 priede nurodytas spec. programinės įrangos tarnavimo laikas – 15 metų. Nuolat keičiantis ir tobulėjant technologijoms, visi didieji programiniai paketai dažniausiai yra atnaujinami kartą į metus arba du, specialios paskirties, sisteminės programos gali būti atnaujinamos ir šiek tiek rečiau, kas 3-4 metus. Paprastai senesnės versijos programinės įrangos gamintojai nebeatnaujina, o neatnaujintos programos kelia pavojų tiek sistemų funkcionavimui, tiek saugumui. Dėl šių priežasčių programinės įrangos eksploatavimo laiką numatyti ilgesnį nei 4 metai yra neracionalu. Kartu pastebime, kad Aprašo 1 priede ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai skiriasi nuo Metodikos 1 priede nurodytų nusidėvėjimo normatyvų. Manome, kad tiek Aprašo, tiek Metodikos 1 priede nusidėvėjimo laikotarpiai turi būti vienodi. Be to, vykdant vandens tiekėjų veiklos rodiklių palyginimą, tikslinga, kad visi vandens tiekėjai tiek buhalterinėje apskaitoje, tiek skaičiuojant paslaugų kainas palaipsniui pereitų prie vienodų ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo laikotarpių. Tikslinga išplėsti ilgalaikio turto grupių sąrašą prisitaikant prie daugumos vandens tiekėjų naudojamų normatyvų, labiau detalizuoti ilgalaikio turto grupėms priskiriamo turto, kurį naudoja dauguma vandens tiekėjų, sąrašus, kad visi tiekėjai naudojamą analogišką įrengimą ar įrenginį priskirtų tai pačiai ilgalaikio turto grupei. Vienas akivaizdžiausių pavyzdžių, kad Aprašo 1 priede ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai skiriasi nuo Metodikos 1 priede nurodytų nusidėvėjimo normatyvų, yra Aprašo 1 priede nustatytas vamzdynų nusidėvėjimo laikotarpis – 30 metų, kai tuo tarpu pagal Metodiką jis yra 50 metų. Šio normatyvo sutrumpinimas darys didelę įtaką skaičiuojamoms bazinėms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainoms (toliau – vandens paslaugų kainos). Jos neišvengiamai didės, kadangi vandens tiekėjų ilgalaikio turto struktūroje vamzdynai sudaro gana didelę dalį. Patvirtinus Apraše nustatytą 30 metų laikotarpio normatyvą vamzdynams, bus priskaičiuojamos didesnės nusidėvėjimo sąnaudos	

	(lėšos), pagal kurias planuojamos investicijų apimtys, skaičiuojant bazines vandens paslaugų kainas. Kadangi jos ženkliai skirsis nuo priskaičiuojamų faktinių nusidėvėjimo sąnaudų (lėšų) turimų ir naudojamų tinklų atstatymui ir sukūrimui, tai bus viena iš priežasčių veiklos planų nevykdymui. Atkreipiame dėmesį į tai, kad tiek finansinėje apskaitoje, tiek mokestinėje apskaitoje nusidėvėjimo normatyvai (metais) gali būti keičiami dėl objektyvių aplinkybių, o, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 18 straipsnio 12 dalimi, tai galima daryti tik gavus vietos mokesčio administratoriaus sutikimą. Atsižvelgiant į paminėtus argumentus ir tai, kad, sumažėjus šiuo metu vykdomų dalinai ES lėšomis finansuojamų vandentvarkos projektų paramos intensyvumui, 50 proc. tinklų plėtros ar atstatymo projektų vertės yra finansuojama nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis, sutrumpinus nusidėvėjimo laikotarpį iki 30 metų, neišvengiamai didės ir kasmet perskaičiuojamos bazinės vandens paslaugų kainos. Pastebėtina ir tai, kad vandentvarkos įmonės turi daug apskaitomo turto (dažnai virš pusės milijono eilučių), todėl jos susidurs su sunkumais perskaičiuojant turto balansinę vertę pagal naujus nusidėvėjimo normatyvus. Kaskart skaičiuoti balansines turto vertes pagal Komisijos nustatomus vis kitus normatyvus yra neracionalu.	
7.6.	Aprašo 4 priede eilutėse B.7.1, C.5.1, E.4.1 turės būti nurodomos remonto medžiagų ir detalių (išskyrus siurblius ir apskaitos prietaisus) sąnaudos. Tačiau Apraše nėra nurodyta, kuriose eilutėse turės būti nurodytos siurblių ir apskaitos prietaisų sąnaudos. Aprašo 4 priede B.3.2, C.1.2 eilutėse turės būti nurodomos vandenviečių, siurblinių, nuotekų valyklų šildymo, apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos. B.3.3., C.1.3, E.1.1. eilutėse turės būti nurodomos kitų gamybos patalpų šildymo, apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos, B.3.4, C.1.4, E.1.2. eilutėse turės būti nurodomos buities ir administracinių patalpų apšvietimo ir vėdinimo elektros energijos sąnaudos. Aprašo 11 priede A.1.1. eilutėje turės būti nurodomos elektros	**Atsižvelgta iš dalies. Žr. 1.13., 1.14., 2.4., 2.5., 3.1., 3.3., 3.5., 3.7. p.**

	energijos suvartojimas patalpų šildymui, vėdinimui ir ventiliacijai. Atskiros apskaitos, kuri leistų išskirti, kiek elektros energijos yra sunaudojama apšvietimui ir vėdinimui, nėra. Siūlome elektros energijos sąnaudų atspindėjimą ataskaitose palikti tokį, koks nustatytas dabar galiojančioje Metodikoje, t.y. elektros energijos sąnaudas paskirstant tarp veiklų ir paslaugų. Aprašo 4 priede B.9.3., C.7.3., E.6.3. turės būti nurodomos įmokų į Garantinį fondą sąnaudos. Nuo 2017 m. Garantinio fondo lėšas administruoja SoDra, todėl ataskaitose įmokų į Garantinį fondą sąnaudos nebeturėtų būti išskiriamos atskira eilute, o nurodomos kartu su Socialinio draudimo įmokų sąnaudomis. Aprašo 4 priede B.11.2., C.9.2., E.8.2. eilutėse turės būti nurodomos kitos (paskirstomos) finansinės sąnaudos. Nėra aišku, kokios sąnaudos turės būti atspindėtos šioje eilutėje, todėl prašome patikslinti šios sąnaudų grupės pavadinimą arba paaiškinti, kokios sąnaudos priskiriamos šiai grupei. Vadovaudamiesi optimalumo principu, siūlome Aprašo 4 priede „Ataskaitinio laikotarpio reguliuojamos veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita“ (toliau – RAS ataskaita) tiesioginėse, netiesioginėse ir bendrose sąnaudose koreguoti žemiau išvardintų sąnaudų detalizavimą: - Elektros energijos sąnaudos – neskirstyti elektros energijos, naudojamos šildymui, apšvietimui ir vėdinimui, sąnaudų pagal jos naudojimo vietą (vandenvietės, siurblinės, nuotekų valykla, kitos gamybinės patalpos ar buities ir administracinės patalpos), o pateikti šias sąnaudas viena eilute, kaip elektros energijos sąnaudos šildymui ir patalpų eksploatacijai; - Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos – neišskirti avarijų šalinimo sąnaudų, kadangi buhalterinėje apskaitoje šios sąnaudos apskaitomos atskiruose sąnaudų straipsniuose (medžiagos, naudojamos avarijų likvidavimui, apskaitomos eksploatacinių sąnaudų straipsnyje, nuvykimo į avarijos vietą sąnaudos – kuro sąnaudų straipsnyje, darbo	

	užmokesčio ir kituose sąnaudų straipsniuose pateikiamos bendros darbuotojų, dirbančių visą ataskaitinį mėnesį, patirtos sąnaudos, neišskiriant darbo laiko ar kitų sąnaudų, tenkančių avarijų likvidavimui). Kadangi RAS ataskaita generuojama iš Didžiosios knygos įrašų, reikalavimas pateikti išskaičiuojamas sąnaudas pareikalaus papildomų tarpinių išvestinių ataskaitų, papildomos apskaitos ir darbo laiko sąnaudų; - Kuro transporto sąnaudos – B.5.2. eilutės „Kuras lengviesiems automobiliams“ pavadinimą pakeisti „Kuras kitiems automobiliams ir savaeigiams mechanizmams“, kadangi be asenizacijos transporto priemonių, transporto vandeniui, dumblui vežti bendrovės eksploatuoja ne tik lengvuosius automobilius, bet ir įvairius traktorius, ekskavatorius, savivartes mašinas; - Ilgalaikio turto (toliau – IT) nusidėvėjimo sąnaudos – neišskirti nusidėvėjimo sąnaudų pagal IT grupes. Tokios informacijos negalima gauti tiesiogiai iš Didžiosios knygos įrašų, reikalinga generuoti atskiras ataskaitas, filtruojant duomenis tiek pagal veiklas, tiek pagal IT grupes, kas pareikalaus daug darbo ir laiko sąnaudų; - Aprašo 4 priedo G eilutė pavadinta „Kitos sąnaudos“, siūlytina keisti į „Nepaskirstomos sąnaudos“.	
7.7.	Aprašo 9 priede „Ataskaitinio laikotarpio technologiniai rodikliai“ nėra įtrauktas nuotekų perpumpavimo (tūkst.m^3) per siurblines rodiklis, kuris reikalingas Komisijai skaičiuoti lyginamąjį elektros energijos suvartojimą nuotekoms surinkti.	**Atsižvelgta. Žr. 3.8. p.**
7.8.	Aprašo 11 priede „Ataskaitinio laikotarpio elektros energijos (įskaitant ir savo pasigamintą) suvartojimo ataskaita (tūkst. kWh)“ nuotekų tvarkymo veikloje įterpti eilutes, kuriose būtų galima pateikti pagamintos (ir suvartotos) elektros energijos kiekius nuotekų valyme ir nuotekų dumblo tvarkyme. Jei analizės ar palyginimo tikslais būtų skaičiuojama 1 kWh, elektros energijos sąnaudas dalinant iš viso suvartoto (pirkto ir pagaminto) kiekio, gautųsi nekorektiški duomenys.	**Atsižvelgta. Žr. 2.6. p.**